

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	9
WPROWADZENIE	11
ROZDZIAŁ I. Początki mariawickiej działalności oświatowej	22
1. Inspiracje w działalności pedagogicznej mariawitek	23
2. Kolebka oświaty mariawickiej: Lubelskie Towarzystwo Dobroczynności (1898–1907)	28
3. Konstytucje zakonne kongregacji a kwestia działalności oświatowej mariawickich zgrupowań zakonnych	34
4. Ku niezależności wyznaniowej i oświatowej	37
5. Podstawy prawne mariawickiej działalności oświatowej	42
ROZDZIAŁ II. Działalność oświatowa mariawitów w dobie Romanowów	47
1. Krystalizacja mariawickiej przestrzeni oświatowej	47
2. Tworzenie się mariawickiego systemu oświatowego	52
2.1. Zakładanie ochronek i szkół mariawickich	54
2.2. Zakłady przysposobienia zawodowego	60
2.3. Formacja kleru	61
2.4. Domy ludowe	62
3. Formy spędzania czasu wolnego	64
3.1. Wycieczki	66
3.2. Kursy wieczorowe	68
3.3. Upowszechnianie słowa pisanego	68
3.4. Działalność teatralna i muzyczna	72
3.5. Organizacja pogadanek	76
4. Kontekst: sakralizacja przestrzeni oświatowej	77
5. Działalność odczytowa	80
6. Kontekst: władze państwowe wobec działalności mariawitów	81
7. Źródła finansowania mariawickich instytucji oświatowych	83
8. Działalność oświatowa mariawitów podczas I wojny światowej	88
9. Siostry mariawitki jako nauczycielki	93

ROZDZIAŁ III. Mariawicka ideologia oświatowa w dobie Romanowów	97
1. Doktrynalne podstawy działalności oświatowej mariawitów	98
2. Praktyki kultowe a efektywność działalności oświatowej	103
3. Autorefleksja oświatowa ideologów Kościoła mariawitów	107
4. Prasa mariawicka wobec pozamariawickich organizacji oświatowych	108
5. Teonomiczny kontekst mariawickiej refleksji oświatowej	112
6. Mariawickie spojrzenie na wychowanie patriotyczne	118
7. Pedagogiczne implikacje mariawickiej krytyki filozofii	123
8. Teokracja w mariawickiej ideologii oświatowej	131
ROZDZIAŁ IV. Mariawicka ideologia międzywojnia: od mesjanizmu ku organizacjom dziecięcym i młodzieżowym	134
1. Podstawy mariawickiego mesjanizmu	135
2. Kontekst: urzeczywistnienie teokracji	139
3. Mariawickie wychowanie internackie	146
4. Kontekst oświatowy rozłamu w mariawityzmie w latach 20. XX w.	151
5. Mariawicki ruch dziecięcy i młodzieżowy	154
5.1. Okoliczności zakładania mariawickich organizacji dziecięcych i młodzieżowych ...	155
5.2. Program ideologiczny i działalność Związku Młodzieży Mariawickiej	159
5.2.1. Powstanie organizacji	160
5.2.2. Struktura Związku Młodzieży Mariawickiej	162
6. Mesjanizm w ideologii oraz działalności templariuszy i templariuszek	167
6.1. Formacja religijna i obywatelsko–narodowa	167
6.2. Kult polskich bohaterów religijnych i narodowych	171
6.3. Mesjanistyczno–patriotyczne wychowanie templariuszowskie	174
6.4. „Awangarda”	179
7. Organizacje dziecięce Kościoła Starokatolickiego Mariawitów	179
8. Mariawickie organizacje esperanckie	183
9. Znaczenie oświaty mariawickiej dla realizacji zadań misyjnych Kościoła Starokatolickiego Mariawitów	184
ROZDZIAŁ V. Uwarunkowania i działalność mariawickich instytucji oświatowych w latach 1918–1935	189
1. Statystyki mariawickich instytucji oświatowych	190
2. Rozwój szkół i baza lokalowa	195
3. Zabezpieczenie ekonomiczne instytucji oświatowych	200
4. Kwestia wyznaniowości szkoły	205
5. Kadry ochroniarskie i szkolne	209
6. Zarząd nad szkołami mariawickimi i konflikty wokół szkół	216
7. Próba tworzenia mariawickiego systemu szkolnego	218
7.1. Progimnazjum w Cegłowie	219
7.2. Biskupi Konwikt dla Nowicjuszków	221
7.3. Żłobki	224
7.4. Kontekst: szkoły i konflikty międzywyznaniowe	227
7.5. Ochronki	233

8. Integryjny wymiar działalności oświatowej	236
9. Diafoniczność instytucji oświatowych	239
ROZDZIAŁ VI. Konteksty oświatowe akcji misyjnej Kościoła Starokatolickiego	
Mariawitów i kongregacji mariawickiej	243
1. Lokacja parafii i misji mariawickich	243
2. Polska: ziemie dawnego zaboru pruskiego i austriackiego	245
3. Litwa — Wileńszczyzna i Kowieńszczyzna	247
4. Kijowszczyzna, Wołyń i Polesie oraz Białoruś	249
5. Francja: Nantes i Paryż	253
6. Wielka Brytania: Ipswich	260
7. Stany Zjednoczone: Filadelfia oraz Mały Felicjanów w Woodstock	262
ZAKOŃCZENIE	268
BIBLIOGRAFIA	274
ZAŁĄCZNIK 1. Zestawienie instytucji oświatowych Kościoła Starokatolickiego	
Mariawitów w latach 1911, 1913 i 1923	289
ZAŁĄCZNIK 2. Wykaz Oddziałów Związku Męskiej i Żeńskiej Młodzieży Mariawickiej	
„Templariusze” i „Templariuszki”	300
SUMMARY	301
INDEKS RZECZOWY	302